

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 16-10-2014

Αριθ. Πρωτ... 3935
Αριθμ. Γνωμ....7

Τηλ. : 210-6411526
Fax : 210-6411523

Προς

Το Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος Ελληνικής Ακτοφυλακής
Κεντρικό Λιμεναρχείο Πατρών
Γρ. Κεντρικού Λιμενάρχη

Θέμα: Γνωστοποίηση πληροφοριών και στοιχείων στην ΕΥΠ

Με το υπ' αριθμ. 8717/2014 και το σχετικό με αυτό υπ' αριθμ. 4422/2014 έγγραφό σας, μας τέθηκε το εξής ερώτημα:

α) Εφόσον στελέχη της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών αιτούνται από την Υπηρεσία σας, κατά τη διαδικασία προανακριτικών πράξεων, τη γνωστοποίηση πληροφοριών είτε προφορικά είτε με χορήγηση φωτοαντιγράφων εγγράφων που περιλαμβάνονται στην σχηματιζόμενη ποινική δικογραφία (π.χ. ταυτοτήτων, αδειών οδήγησης κλπ) είτε ενίοτε αιτούνται την επαφή με τον κατηγορούμενο, αν στις περιπτώσεις αυτές η Υπηρεσία σας θα ανταποκρίνεται ή όχι στα σχετικά αιτήματα της ΕΥΠ κατά τη διάρκεια των προανακριτικών πράξεων που τελούν υπό τη διεύθυνση του αρμόδιου εισαγγελέα και σε θετική περίπτωση βάση ποιός διαδικασίας θα υλοποιείται αυτή (π.χ. θα ενημερώνεται προφορικά ή γραπτά ο αρμόδιος εισαγγελέας επί των αιτημάτων που υποβάλλονται από την ΕΥΠ, κυρίως σε

περιπτώσεις αυτόφωρης διαδικασίας στην Υπηρεσία σας και αν θα ακολουθεί προφορική ή γραπτή εντολή του επ' αυτών).

Σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται με το ερώτημα αυτό εκθέτω τα κατωτέρω:

Κατά το άρθρο 2 § 1 Ν. 3649/2008:

«1. Η Ε.Υ.Π. έχει ως αποστολή, στο πλαίσιο του Συντάγματος και των νόμων, την αναζήτηση, συλλογή, επεξεργασία και γνωστοποίηση στις αρμόδιες αρχές των πληροφοριών που αφορούν :...

β. Την πρόληψη και αντιμετώπιση δραστηριοτήτων που συνιστούν απειλή κατά του δημοκρατικού πολιτεύματος, των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ασφάλειας του Ελληνικού Κράτους, καθώς και του εθνικού πλούτου της Χώρας.

γ. Την πρόληψη και αντιμετώπιση δραστηριοτήτων τρομοκρατικών οργανώσεων, καθώς και άλλων ομάδων οργανωμένου εγκλήματος.»

Κατά το άρθρο 4 §§ 1 και 2 του ως άνω νόμου :

«Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Ε.Υ.Π. ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Συλλέγει και παρέχει πληροφορίες και στοιχεία, προβαίνει σε εκτιμήσεις και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Εσωτερικών και τους καθ' ύλην συναρμόδιους Υπουργούς για την πρόληψη ή αποτροπή απειλής της εθνικής ασφάλειας ή του δημοκρατικού πολιτεύματος, καθώς και για την προάσπιση των εθνικών συμφερόντων της Χώρας.

2. Αναζητεί, συλλέγει, επεξεργάζεται και παρέχει πληροφορίες, στο πλαίσιο της προηγούμενης παραγράφου, κυρίως για θέματα που αφορούν στη δράση τρομοκρατικών οργανώσεων ή άλλων ομάδων οργανωμένου εγκλήματος στους τομείς της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, ανθρωπίνων μελών, όπλων, ναρκωτικών ή άλλων απαγορευμένων ουσιών, ιδίως πυρηνικών, ραδιοβιολογικών και χημικών (ΠΡΒΧ), καθώς και για θέματα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.»

Περαιτέρω κατά το άρθρο 5§3 του ίδιου νόμου:

«3. Στην Ε.Υ.Π. αποσπάται ύστερα από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου ένας εισαγγελικός λειτουργός για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβεί την τριετία, ο οποίος ελέγχει τη νομιμότητα των ειδικών επιχειρησιακών δράσεων της, που αφορούν θέματα Δικαιωμάτων του

Ανθρώπου και ασκεί όσες άλλες αρμοδιότητες του ανατίθενται με διατάξεις του παρόντος νόμου.»

«Αν ο εισαγγελικός λειτουργός απουσιάζει ή για οποιονδήποτε λόγο κωλύεται, αναπληρώνεται από τον εισαγγελικό λειτουργό που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 2265/1994.»

Κατά δε το άρθρο 6 §§ 1 και 2 του ως άνω νόμου:

«1. Οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δημόσιες επιχειρήσεις, τα ελεγχόμενα ή εποπτευόμενα από το Δημόσιο νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και οι επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να παρέχουν σε ειδικά εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους της Ε.Υ.Π. κάθε πληροφορία, στοιχείο ή συνδρομή για την εκπλήρωση της αποστολής της. Οι ανωτέρω φορείς και το προσωπικό της Ε.Υ.Π. οφείλουν να τηρούν το απόρρητο της επικοινωνίας και του περιεχομένου του αιτήματος, καθώς και των στοιχείων του επιληφθέντος προσωπικού.

2. Η άρνηση, η παρέλκυση, η αμέλεια, η ατελής και η μη έγκαιρη ανταπόκριση στο αίτημα υπηρεσιακής αρωγής, καθώς και η παραβίαση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου που προβλέπεται από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 αποτελούν ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που τιμωρείται σύμφωνα με τα ισχύοντα στον Υπαλληλικό Κώδικα ή τις αντίστοιχες κατά περίπτωση διατάξεις για το μη πολιτικό προσωπικό των οικείων φορέων.»

Εξάλλου κατά το άρθρο 33§1 ΚΠΔ: « Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση γίνονται ύστερα από παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και υπό τη διεύθυνσή του α) από τους πταισματοδίκες και ειρηνοδίκες και... γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπαρχιφύλακα.»

Κατά το άρθρο 34 ΚΠΔ στο οποίο ορίζονται οι ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι: « Η προανακριτική εξέταση και η προανάκριση ορισμένων εγκλημάτων ενεργείται και από δημοσίους υπαλλήλους, όταν αυτό προβλέπεται σε ειδικούς νόμους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών.»

Κατά το άρθρο 241 ΚΠΔ η ανάκριση γίνεται πάντα εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα.

Κατά το άρθρο 243 §§1,2 ΚΠΔ :

«1. Η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα.

2. Αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, όλοι οι κατά τα άρθρα 33 και 34 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του εισαγγελέα. στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν.»

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα: Οι υπάλληλοι της ΕΥΠ δεν υπάγονται ούτε στους γενικούς ούτε στους ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, αφού ουδέν ορίζεται σχετικά στις διατάξεις του Ν. 3649/2008 ή άλλου νόμου και επομένως δεν δικαιούνται να ενεργούν προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση. Όμως για την εκπλήρωση της αποστολής της η ΕΥΠ δικαιούται να αναζητεί, να συλλέγει και να παρέχει πληροφορίες κατά μεν την §1 αρθρ. 4 Ν. 3649/2008 για την πρόληψη ή αποτροπή απειλής της εθνικής ασφάλειας ή του δημοκρατικού πολιτεύματος και για την προστασία των εθνικών συμφερόντων της χώρας, κατά δε την §2 του ίδιου άρθρου για θέματα που αφορούν τα εκεί ενδεικτικά και όχι περιοριστικά απαριθμούμενα εγκλήματα. Τις πληροφορίες αυτές δικαιούται να αναζητεί και να συλλέγει από τις υπηρεσίες και φορείς του άρθρου 6 §1 του ως άνω νόμου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι δημόσιες υπηρεσίες, όπως είναι οι αστυνομικές, λιμενικές, πυροσβεστικές και δασικές αρχές το αρμόδιο προσωπικό των οποίων ενεργεί κατ' άρθρο 33 §1γ ΚΠΔ ως γενικοί προανακριτικοί υπάλληλοι ή κατ' άρθρο 34 ΚΠΔ ως ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι είτε αυτεπάγγελτη προανάκριση κατ' άρθρο 243 §2 ΚΠΔ είτε προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση μετά από παραγγελία εισαγγελέα, κατ' άρθρο 31 και 243 ΚΠΔ.

Ειδικότερα όσον αφορά τον τρόπο και την έκταση των παρεχομένων πληροφοριών και στοιχείων είναι αναγκαία η εξής διάκριση:

Εφόσον ζητούνται πληροφορίες προφορικά ή η χορήγηση φωτοαντιγράφων εγγράφων της δικογραφίας, τότε πρέπει να χορηγούνται κατόπιν υποβολής προφορικού ή γραπτού αιτήματος του ειδικά εξουσιοδοτημένου υπαλλήλου

της ΕΥΠ, οι δε αρμόδιοι προανακριτικοί υπάλληλοι και το προσωπικό της ΕΥΠ οφείλουν να τηρούν το απόρρητο της μεταξύ τους επικοινωνίας ως και το απόρρητο του αιτήματος, (άρθρο 6 §1 εδάφ. β' του ως άνω νόμου) και επομένως, εφόσον πρόκειται για γραπτό αίτημα, δεν δύναται να αποτελέσει στοιχείο της δικογραφίας, αλλά να παραμείνει στο εμπιστευτικό αρχείο, και γι' αυτό το λόγο δεν δύναται να καταστεί και αντικείμενο αλληλογραφίας μεταξύ των προανακριτικών υπαλλήλων και του αρμοδίου κατά τόπο εισαγγελέα, οι οποίοι οφείλουν, (άρθρ. 33 §1, 34, 243 §§1,2 ΚΠΔ) να ενημερώσουν τον τελευταίο προφορικά αφού αυτός έχει τη γενική διεύθυνση της προανάκρισης και προκαταρκτικής εξέτασης και επιπλέον έχει ως γενικότερη αποστολή, την τήρηση της νομιμότητας, την προστασία του πολίτη και τη διαφύλαξη των κανόνων της δημοσίας τάξης, κατ' άρθρο 24 §2 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (Ν. 1756/88).

Εφόσον όμως αιτούνται οι ειδικά εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι της ΕΥΠ την επαφή με τον κατηγορούμενο, δίχως τούτο να θεωρηθεί προανακριτική πράξη, και με δεδομένο ότι η επαφή με τον κατηγορούμενο αφορά θέματα Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, πρέπει προηγουμένως ο αρμόδιος εισαγγελέας του άρθρου 5 §3 του ως άνω νόμου να έχει ελέγξει τη νομιμότητα του ως άνω αιτήματος και να έχει δώσει την γραπτή έγκρισή του για επακολουθήσει η επαφή με τον κατηγορούμενο. Κατά τα λοιπά ισχύουν όσα έχουν προεκτεθεί ως προς τη τήρηση του απορρήτου του αιτήματος και την ενημέρωση του αρμοδίου κατά τόπο εισαγγελέα.

Ο Αντεισαγγελέας τού Αρείου Πάγου

Κωνσταντίνος Παρασκευαΐδης

Κοινοποίηση :

- α) Υπουργείο Δικαιοσύνης
- β) κ. Εισαγγελείς Εφετών του Κράτους και δι' αυτών στους κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών.
- γ) κ. Εισαγγελέα άρθρου 5§3 Ν. 3649/2008.